Европейски парламент
2019 – 2024

Комисия по правата на жените и равенството между половете

2022/0401(APP)

23.2.2024

***

ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКА

относно проекта за директива на Съвета относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране на лицата, независимо от тяхната раса или етнически произход, равното третиране на лицата в областта на заетостта и професиите, независимо от тяхната религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, равното третиране на жените и мъжете по въпросите на социалното осигуряване и достъпа и предоставянето на стоки и услуги, и за изменение на директиви 2000/43/ЕО и 2004/113/ЕО
(10788/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP))

Комисия по правата на жените и равенството между половете

Докладчик: Сирпа Пиетикяйнен

PR_APP

Легенда на използваните знаци

*	Процедура на консултация
***	Процедура на одобрение
***I	Обикновена законодателна процедура (първо четене)
***II	Обикновена законодателна процедура (второ четене)
***III	Обикновена законодателна процедура (трето четене)

(Посочената процедура се базира на правното основание, предложено в проекта на акт.)

Съдържание

Страница

ПРОЕКТ НА ЗАКОНОДАТЕЛНА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ .5

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....6

ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ОТ КОИТО ДОКЛАДЧИКЪТ Е ПОЛУЧИЛ ИНФОРМАЦИЯ.....9

ПРОЕКТ НА ЗАКОНОДАТЕЛНА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно проекта за директива на Съвета относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране на лицата, независимо от тяхната раса или етнически произход, равното третиране на лицата в областта на заетостта и професиите, независимо от тяхната религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, равното третиране на жените и мъжете по въпросите на социалното осигуряване и достъпа и предоставянето на стоки и услуги, и за изменение на директиви 2000/43/ЕО и 2004/113/ЕО (10788/1/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP))

(Специална законодателна процедура – одобрение)

Европейският парламент,

– като взе предвид проекта на директива на Съвета (10788/1/2023),

– като взе предвид искането за одобрение, представено от Съвета в съответствие с член 19, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (C9-0031/2024),

– като взе предвид член 105, параграфи 1 и 4 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид препоръката на комисията по правата на жените и равенството между половете (A9-0000/2024),

1. дава своето одобрение за проекта на директива на Съвета;

2. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Националните органи по въпросите на равенството са обществени организации, които насърчават равното третиране във всяка държава — членка на Европейския съюз, като предоставят независима помощ на жертвите на дискриминация, действат и/или представляват жертвите в съда, провеждат независими проучвания и разследвания, публикуват независими доклади, събират данни, повишават осведомеността и отправят препоръки по въпроси, свързани с дискриминацията. Те са законово задължени да правят това в случай на дискриминация на всяко от определените в член 19 от ДФЕС основания, включително пол, раса и етническа принадлежност, възраст, сексуална ориентация, религия или убеждения и увреждане. От органите по въпросите на равенството се изисква да правят това и в случай на множествена и комбинирана дискриминация. За да се отрази развитието на обществото и с цел съответствие с практиката на Съда на ЕС, обхватът на принципа на равното третиране на мъжете и жените не може да се ограничава до дискриминацията, основана на факта, че дадено лице е от един или друг пол. Поради това следва да се вземат предвид комбинираната и множествената дискриминация.

Органите по въпросите на равенството са основни участници в антидискриминационната дейност в ЕС и техните способности да помагат на жертвите на дискриминация и да насърчават борбата с дискриминацията в Съюза трябва да бъдат укрепени и подкрепени. Ценностите на Европейския съюз, сред които е и равенството, могат да станат реалност само ако се прилагат правилно на практика. Ето защо настоящата директива е важна — тя допринася за изпълнението на целите на Договорите не само на теория, но и на практика.

Поради специфичните си функции органите по въпросите на равенството вземат участие и по въпроси, свързани с работното място. В тази конкретна ситуация те следва винаги да зачитат автономията, компетентностите и прерогативите на социалните партньори, както и признатите компетентности на всички съответни правителствени агенции, включително инспекциите по труда, националните съдилища и/или законоустановените трибунали, в съответствие с националното законодателство и практика.

Органи по въпросите на равенството бяха създадени най-напред с Директивата за расовото равенство (2000/43/ЕО). Те бяха натоварени със същите задачи в областите, обхванати от три последващи директиви в областта на равенството: Директивата за равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги (2004/113/ЕО), Директивата за равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (2006/54/ЕО) и Директивата за равното третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица (2010/41/ЕС).

През 2018 г. Комисията издаде положителна препоръка относно задължителни стандарти за органите по въпросите на равенството, в която се препоръчва набор от мерки за държавите членки за подобряване на независимостта и ефективността на съответните им органи по въпросите на равенството, по-специално по отношение на капацитета им да гарантират, че всички дискриминирани лица и групи могат да се

ползват пълноценно от своите права.

Въпреки тези усилия обаче съществуващото законодателство и препоръката от 2018 г. не осигуриха достатъчно ресурси и инструменти, нито пък постигнаха идеална оперативна среда за органите по въпросите на равенството. Повечето проблеми, които бяха разгледани в препоръката от 2018 г., все още не са решени. Освен това условията за ефективно функциониране на органите по въпросите на равенството се различават значително в отделните държави членки. В резултат на това степента на защита срещу дискриминация е различна, асиметрична и непоследователна за гражданите в цяла Европа. Не всички са защитени по едни и същи стандарти. Това трябва да се коригира бързо, а разликите в степента на защита между групите хора в различните държави членки трябва да станат прозрачни.

За да се постигне тази цел, са необходими строги минимални стандарти за органите по въпросите на равенството. Основата за добре функциониращи органи по въпросите на равенството в демократичните държави е независимостта на тези организации. Органите по въпросите на равенството и техните служители трябва да бъдат свободни от всякаква външна намеса и това трябва да бъде гарантирано чрез използване на всички възможни предпазни мерки. Органите по въпросите на равенството трябва действително да могат да бъдат независими в своите действия. За тази цел следва да се гарантира подходящо финансиране, съответстващо на размера и естеството на задачите на органа по въпросите на равенството, което твърде често не е случаят. Органите по въпросите на равенството никога не трябва да се сблъскват със същото печално положение, с което се сблъскват например Европейският институт за равенство между половете (EIGE) и редица други агенции, а именно — с недостиг на персонал и ресурси при непрекъснато нарастващо работно натоварване и потребности от научни изследвания.

Един ефективен орган по въпросите на равенството има правомощия за водене на съдебни дела. Понастоящем органите по въпросите на равенството в някои държави — членки на ЕС, нямат право да предприемат действия в съда. Органите по въпросите на равенството следва да имат правото да действат като страна в производствата, да представят становища пред съда или да инициират или участват в производства от името или в подкрепа на една или няколко жертви.

Не всички случаи обаче стигат до съд, а и не е необходимо да стигат. За да се предложи бързо, достъпно, извънсъдебно уреждане на спорове, държавите членки следва също така да предвидят възможността страните да потърсят алтернативно разрешаване на споровете си, например чрез процес на помирение и медиация, които може да бъде ръководен от органа по въпросите на равенството или от друг съществуващ независим специализиран субект, който не е свързан с правителството.

Мониторингът е от ключово значение, за да се гарантира, че органите по въпросите на равенството действително се ползват от правата, които са им предоставени в настоящия законодателен акт. Комисията трябва да изготви посредством акт за изпълнение списък на общите показатели за мониторинг. В тази си работа Комисията следва да работи в тясно сътрудничество с други относими институти. Комисията трябва също така редовно да оценява положението с дискриминацията във всяка държава членка.

Както във всички области на политиката, сътрудничеството е от ключово значение. Държавите членки трябва да гарантират, че органите по въпросите на равенството разполагат с подходящи механизми за сътрудничество с други органи по въпросите на равенството в същата държава членка и със съответните публични и частни субекти, включително организации на гражданското общество, на национално, регионално и местно равнище, както и в други държави членки, на равнището на Съюза и на международно равнище. Местните органи на управление следва да имат възможност да се обръщат към органите по въпросите на равенството, когато виждат примери за дискриминация на национално равнище, а органите по въпросите на равенството следва също така да имат право да си сътрудничат с Европейския институт за равенство между половете (EIGE), Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) и Европейската мрежа на националните органи за равно третиране (Equinet), както и със социалните партньори и инспекциите по труда.

Твърде често гражданите на нашия континент са свидетели на пренебрегване и незачитане на основните им човешки права. С помощта на настоящото законодателно предложение и минималните стандарти, които то установява, хората във всички държави членки ще могат да се възползват от засилена защита срещу дискриминация. В същото време на държавите членки се разрешава да прилагат или въвеждат законови, подзаконови или административни разпоредби, които са по-благоприятни от минималните стандарти, установени в настоящата директива. Няма време за чакане — успехът на настоящия законодателен акт е от ключово значение за запазването на основните ценности на ЕС.

ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ОТ КОИТО ДОКЛАДЧИКЪТ Е ПОЛУЧИЛ ИНФОРМАЦИЯ

В съответствие с член 8 от приложение I към Правилника за дейността докладчикът декларира, че в хода на изготвяне на проекта на доклад е получена информация от следните субекти или лица:

Образувание и/или лице
European Confederation of Independent Trade Unions
European Disability Forum
European Network of Equality Bodies
Finnish Ombudsman for Equality

Списъкът по-горе е изготвен в рамките на изключителната отговорност на докладчика.